Puolustusministeri Kaikkonen

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Sisäisen turvallisuuden selonteossa kuvataan Suomen sisäisen turvallisuuden tilaa ja siihen kohdistuvia muutosvoimia. Selonteossa määritetään myös sisäisen turvallisuuden tavoitteet ja kehittämisen suunta alkaneelle vuosikymmenelle eduskunnan edellyttämällä tavalla. Siitä on löydettävissä yhtymäkohdat puolustushallinnolle viranomaisten yhteistoiminnan perusteiksi sekä kokonaisturvallisuuden kehittämiseksi. Pidämme selontekoa laadukkaasti valmisteltuna.

Puolustushallinnon kannalta keskeiset kohdat liittyvät viranomaisten väliseen yhteistyöhön (mm. s. 8, 23, 34), Rajavartiolaitoksen rooliin sotilaallisessa maanpuolustuksessa (s. 44), hybridiuhkiin (ss. 35-36), kyberturvallisuuteen ja -puolustukseen (s. 43) sekä tiedusteluun (s. 44).

Pidämme uutta kyberturvallisuuteen ja kyberpuolustukseen liittyvää selvitystehtävää erittäin tärkeänä. Sen laadinnassa tullaan tekemään tiivistä yhteistyötä SM:n ja PLM:n välillä ja muiden hallinnonalojen kanssa. Puolustushallinnon näkökulmasta kybertilannekuvan parantaminen sekä kyberuhkien estäminen ja torjuminen edellyttävät tiedonvaihdon, toimivaltuuksien ja kansallisten yhteistyörakenteiden kehittämistä viranomaisten välillä.

Toinen keskeinen kokonaisuus on tiedustelu. Uusi sotilastiedustelua koskeva laki mahdollistaa tiedonhankintamenetelmät, joiden myötä käsiteltävän tiedustelutiedon määrä kasvaa. Samalla kehitetään tietojärjestelmiä manuaalisen työn vähentämiseksi, mikä osaltaan vaatii lisäresursseja sekä sotilas- että siviilitiedustelutoiminnan turvaamiseksi. Tulevaa toimintaa määritetään myös tiedusteluselonteossa, jonka hallitus antaa eduskunnalle vuoden 2021 loppuun mennessä.

Lisäksi **toivotamme tervetulleeksi SM:n johdolla toteutettavan selvityksen väestönsuojelun kehittämiseksi** (s. 44). Kyseessä on sotilaallisen maanpuolustuksen kannalta tärkeä asia.

Puolustushallinto yhtyy selonteon toimintaympäristöarvioon. Puolustushallinnon näkökulmasta sisäisen turvallisuuden selonteossa tulisi nykyistä kattavammin käsitellä myös sellaisia sisäisiä uhkia, jotka ohjataan tai luodaan ulkoa. Hybridivaikuttaminen on lisääntynyt, monimuotoistunut ja muodostunut aiempaa suuremmaksi turvallisuusuhkaksi. Tämä asettaa kasvavia vaatimuksia viranomaisten välisen yhteistyön kehittämiselle. UTP-selonteon toimintaympäristöanalyysi on otettu huomioon sisäisen turvallisuuden selonteossa, mutta jatkossa tätä linkitystä voisi entisestään tiivistää.

Globaalit haasteet, kuten ilmastonmuutos, muuttoliike ja pandemiat, vaikuttavat toimintaympäristöömme itsenäisinä ilmiöinä ja kärjistävät jo aiemmin tunnistettujen kehityskulkujen vaikutusta. Suurvaltojen keskinäisten suhteiden nopea muutos ja sitoutuminen sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään vaikuttavat myös Suomen ja Euroopan lähialueiden turvallisuuteen (s. 31).

Kansainvälisellä rajat ylittävällä moniviranomaisyhteistyöllä vastataan uusiin moninaisiin haasteisiin. Sään ääri-ilmiöiden aiheuttamat häiriötilanteet ja suuronnettomuudet, vakava ja järjestäytynyt kansainvälinen rikollisuus, kyber- ja hybridiuhat, ihmiskauppa ja laittoman maahantulon järjestäminen sekä terrorismi vaativat yhdennettyjä sekä koordinoituja toimia niin kansallisella kuin EU-tasolla (s. 26). **Suomen lähialueen kehitys ja esimerkiksi mahdolliset laittoman maahantulon tapaukset korostavat niin Puolustusvoimien omien suorituskykyjen kehittämistä kuin kykyä entistä parempaan moniviranomaistoimintaan.**

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Puolustusministeri Kaikkonen

Suomen sisäisen turvallisuuden politiikka perustuu ensisijaisesti ennaltaehkäisyyn. Mahdollisimman moni tapaturma, onnettomuus, rikos ja muu häiriö pyritään estämään ennalta. Turvallisuusongelmien juurisyihin vaikutetaan tehokkaasti erityisesti muilla kuin turvallisuusviranomaisten toimilla, mutta turvallisuusviranomaisilla on ratkaiseva merkitys sisäisen turvallisuuden takaamisessa onnettomuuksien, häiriöiden ja rikosten sattuessa. Niiden toiminnalla varmistetaan, että ihmiset voivat luottaa yhteiskunnan apuun vakavimpien uhkien kohdatessa. (s. 8) **Puolustushallinto yhtyy näkemykseen moniviranyhteistoiminnan merkityksestä ja sen harjoittelun merkityksestä.**

Luottamus turvallisuusviranomaisiin on väestössä yleisesti hyvin korkealla tasolla. (s. 13) Puolustushallinto pyrkii omalta osaltaan luomaan kansalaisiin luottamusta Puolustusvoimiin kehittäen toimintaa entistä arvostetummaksi ja kansalaisia oikeudenmukaisesti kohtelevaksi instituutioksi.

Selonteon mukaan pieni joukko tekee suurimman osan rikoksista (s. 15). Syrjäytymisen ehkäisy on tärkeä ennaltaehkäisevä keino ja **Puolustushallinto näkee varusmiespalveluksen yhtenä tärkeänä keinona tukea yhteiskuntaa** mahdollisimman monen nuoren miehen palveluksen kautta.

Selonteossa on myös huomioitu koronaviruspandemian vaikutus sisäiseen turvallisuuteen (ss. 27-29). Puolustushallinto yhtyy arvioon siitä, että yhteiskunnan yleistä varautumista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä poikkihallinnollista yhteistyötä tulee edelleen kehittää koronaviruspandemiasta saatujen kokemusten perusteella. **Puolustushallinto pitää tärkeänä, että jatkossa SM:n hallinnonalalla selvitettäisiin mahdollisuudet kehittää reservipoliisijärjestelmä**.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi